

Informacje bibliograficzne

Tytuł   Z Kolbergiem po Ziemi Janowskiej
Autorzy   Zbigniew J. Nita, Lidia Tryka
Wydawca   Janowski Ośrodek Kultury, 1995
ISBN   8390447703, 9788390447704
Liczba stron 87

Kultura Ludowa Stojeszyna

Zespół ludowy ze Stojeszyna II

Był jednym z pierwszych zespołów ludowych Ziemi Janowskiej, które rozpoczęły sceniczne występy. Powstał w 1970 roku przy Kole Gospodyń Wiejskich w Stojeszynie II. Jego założycielem, a potem kierownikiem był **Jan Żółkowski** - śpiewak, skrzypek i aktywny, wiejski działacz kultury. Jego rodzina - babka, dziadek, ojciec - byli znanymi w okolicy śpiewakami i muzykantami. On sam nauczył się gry na skrzypcach od ojca, podobnie jak pieśni, których znaczna część pochodziła z repertuaru ojca i dziadków.

Zespół ludowy ze Stojeszyna powstał jakby trochę z przypadku, oraz potrzeby - dla uświetnienia Dni Miejscowości, w których brały udział dwie wsie - Stojeszyn I i Stojeszyn II. Liczył wtedy 7 śpiewaczek i 4 muzykantów. Powstały ze śpiewających członkiń KGW zespół, w znacznej mierze przyczynił się do sukcesu Stojeszyna II. Zapewniło to jego utrzymanie i dalszy rozwój. Wytworzyły się dwie grupy - śpiewacza i obrzędowa, powstawały nowe widowiska obrzędowe, programy okolicznościowe, wyszukiwano stare pieśni.

Zespół aktywnie uczestniczył w dożynkach, spotkaniach, uroczystościach i przeglądach. Był znany zarówno na terenie gminy jak i szeroko poza nią, występował m.in. w Kraśniku, Radomiu, Tarnobrzegu, Opatowie, Kazimierzu i in. W 1971 roku został nagrodzony przez Radio Lublin, które wielokrotnie prezentowało nagrane przez zespół pieśni. **W tym czasie powstaje w Stojeszynie Wiejski Dom Kultury, którego kierownikiem w 1977 roku zostaje Krystyna Wójcik, od początku związana z zespołem, dzisiaj instruktor i opiekun artystów ludowych w Gminnym Ośrodku Kultury w Modliborzycach.**

Artyści ze Stojeszyna wielokrotnie byli nagradzani na znaczących imprezach folklorystycznych, m.in. w 1977 roku na Festiwalu w Kazimierzu Władysława Świątek zdobyła I miejsce w kategorii śpiewaczek, a Jan Żółkowski i Eugeniusz Paleń uhonorowani zostali drugimi miejscami w kategorii instrumentalistów. Były to sukcesy indywidualne członków zespołu, ale nagrody zdobywał cały zespół, np. za obrzęd „Pranie bielizny” - pierwsza nagroda w 1978 roku w Stoczku Łukowskim i w 1982 w Tarnogrodzie, druga nagroda w Kazimierzu w 1982 r., w Tarnogrodzie, druga nagroda w Kazimierzu w 1982 roku w kategorii zespołów śpiewających i III w 1992 i Batorzu w 1995.

W zespole wyraźnie wyłoniła się grupa śpiewacza i obrzędowa oraz indywidualności - śpiewacy, gawędziarki, tancerze. Ci ostatni wielokrotnie byli nagradzani na Ogólnopolskim Konkursie Tradycyjnego Tańca Ludowego w Rzeszowie. Od momentu likwidacji w 1990 roku Wiejskiego Domu Kultury w Stojeszynie, opiekę nad zespołem sprawował Gminny Ośrodek Kultury w Modliborzycach i instruktor Krystyna Wójcik. Z zespołem współpracowała na stałe kapela ludowa.

Skład zespołu:

1. **Władysława Świątek ur. 1925 r.**
2. **Janina Żółkowska ur. 1944 r.**
3. **Danuta Skupińska ur. 1932 r.**
4. **Józefa Albinia ur. 1932 r.**
5. **Danuta Chodara ur. 1934 r.**
6. **Helena Litwin ur. 1921 r. (zm. 1989)**
7. **Maria Kowalczyk ur. 1925 r.**
8. **Jan Żółkowski ur. 1932 r.**
9. **Czesław Walas ur. 1932 r.**
10. **Jan Skupiński ur. 1936 r.**
11. **Jan Grad ur. 1906 r.**
12. **Eugeniusz Paleń ur. 1927 r.**
13. **Czesława Kozieł ur. 1931 r.**
14. **Wanda Żółkowska ur. 1929 r.**

15. Józef Koziół ur. 1923 r. (zm. 1992)

16. Feliks Gajur ur. 1929 r. (zm. 1988)

Kapela ludowa ze Stojeszyna

Powstała w 1970 roku razem z zespołem ludowym przy klubie „Ruchu” w Stojeszynie. Założycielem był skrzypek Jan Żółkowski. Od momentu powstania, kapela aktywnie uczestniczyła w konkursach, przeglądach i uroczystościach rocznicowych, współpracowała z grupą obrzędową zespołu ludowego. W pierwotnym składzie w kapeli grali – Jan Grad (skrzypce), Jan Żółkowski (skrzypce), Czesław Wola (kontrabas), Leszek Bielecki (akordeon) i Eugeniusz Paleń (skrzypce).

Po raz pierwszy kapela wystąpiła na scenie z okazji „Dni Miejscowości” w 1970 roku, potem wspólnie z zespołami na dożynkach, uroczystościach gminnych i państwowych, spotkaniach, konkursach, festiwalach. Wiodącą rolę w kapeli odgrywali Jan Żółkowski i Eugeniusz Paleń. Żółkowski, oprócz gry na skrzypkach był dobrym śpiewakiem. **E. Paleń okazał się doskonałym instrumentalistą. W 1977 zajął II miejsce w tej kategorii na Festiwalu w Kazimierzu. Rok później, Eugeniusz Paleń i Józefa Albiniak (bębenek), założyli dwuosobową kapelę, która zdobyła III nagrodę na Festiwalu Folkloru w Janowie w 1978 roku. Kolejnymi sukcesami były wyróżnienia na OFKiŚL w Kazimierzu w 1985 r. i 1990 roku. W 1992 roku, po śmierci Eugeniusza Palenia w kapeli na skrzypkach zaczął grać Władysław Sowa z Lutego. W tym składzie, kapela występowała na eliminacjach w Janowie i Festiwalu w Kazimierzu w 1992 roku oraz wielokrotnie przygrywała parze tanecznej - Józefowi Kozłowi i Stefanii Suchora. Para ta, w 1992 roku zdobyła Taneczny Krąg na OKTTL w Rzeszowie.** Józef Koziół zmarł w 1994 roku.

Opiekę nad kapelą sprawował Gminny Ośrodek Kultury w Modliborzycach, w osobie instruktora Krystyny Wójcik.

Skład kapeli:

- Władysław Sowa ur. 1925 r. zam. Lute

- Józefa Albiniak ur. 1935 r. zam. Stojeszyn

Czesława Koziel - śpiewaczka i gawędziarka ze Stojeszyna

Czesława Koziel śpiewała oryginalną gwarą. Teksty i melodie mało znanych dziś pieśni zapamiętała z lat dzieciństwa, od babki i matki. W okolicach znana była jako śpiewaczka pieśni pogrzebowych, prowadząca różańce i „majówki”. Dawniej, jako starościna prowadziła też wesela wiejskie, śpiewała i tańczyła na zabawach, piórzaczkach i przy każdej innej okazji.

Czesława Koziel była prawie od początku, tj. od 25 lat członkinią zespołu ludowego ze Stojeszyna. Wraz z zespołem uczestniczyła zawsze w imprezach folklorystycznych oraz brała udział w przygotowaniach przedstawień obrzędowych, m.in. „Pranie bielizny”. Kilkakrotnie występowała z powodzeniem jako solistka np. **w 1985 i 1988 r. podczas Wojewódzkiego Konkursu Gawędziarzy w Opatowie nagrodzona została II nagrodą, wyróżniona za kołysankę ludową w Grębowie w 1986 roku, w 1992 i 1993 roku zdobywała czołowe miejsca za kołysankę i gawędę w Baranowie Sandomierskim.** W jej repertuarze poza gawędą i kołysankami znajduje się wiele ballad, pieśni weselnych i obrzędowych.

Władysława Świątek - śpiewaczka i gawędziarka ze Stojeszyna

Należała do jednej z pierwszych śpiewaczek ludowych z okolic Janowa, które jeszcze w latach siedemdziesiątych, „przecierały” drogę do sukcesów dzisiejszym, szeroko znanym laureatom kazimierskich festiwali. Była prekursorem w tworzeniu zorganizowanych form pracy i folklorystycznego wizerunku Ziemi Janowskiej.

Już w roku 1970, wspólnie z bratem, Janem Żółkowskim założyła przy klubie „Ruch” w Stojeszynie zespół ludowy. Była też bardzo aktywną uczestniczką jego pracy. Współtworzyła obrzędy wystawiane przez zespół m.in. Przędki, Pranie bielizny, Sąsiedzkie śpiewanie. Znając doskonale tradycje ludowe, wiele starych pieśni i gawęd była duszą zespołu i grała najważniejsze role w obrzędach, śpiewała i opowiadała gawędy na dożynkach i innych miejscowych uroczystościach.

Władysława Świątek pochodziła z rodziny chłopskiej o muzykalnych tradycjach. Dziadek był znany na całą wieś z prowadzenia pieśni pogrzebowych oraz starostowania na weselach. Ojciec grał na skrzypkach w kapeli, a babka śpiewała pieśni i „bajała”. Właśnie od babki pochodzi większość pieśni i gawęd, które w swoim repertuarze ma pani Władysława.

Za oryginalne pieśni, śpiewane piękną gwarą, Władysława Świątek była nagradzana, m.in. w 1977 roku na Festiwalu w Kazimierzu, 1981 i 1984 r. na Festiwalu Folkloru w Janowie. Gawędy przyniosły jej pierwsze nagrody w Grębowie 1988 r. i Baranowie Sandomierskim 1992 r. Z chwilą rozwiązania Wiejskiego Domu Kultury w Stojeszynie w 1990 r., współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Modliborzycach, pod opieką instr. Krystyny Wójcik.

Władysława Świątek ur. 1925 r. zam. Stojeszyn. Kontakt z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Modliborzycach.

Józefa Albinia - artystka ludowa ze Stojeszyna

Jest śpiewaczką, gawędziarką i tancerką, doskonale gra na bębenku. Zebrała chyba najwięcej nagród, wyróżnień i dyplomów spośród artystów Ziemi Janowskiej. Była jedną z pierwszych solistek śpiewaczek z okolic Janowa, które zaczęły regularnie występować na przeglądach, festiwalach i konkursach folklorystycznych.

„W mojej rodzinie każdy grał, ojciec, mama, brat, siostra i ja - opowiada pani Józefa - różne były okazje do zabawy, śpiewało się przy pracy w domu..., znano nas w całej okolicy, gdyż tworzyliśmy rodzinną kapelę i grywali na weselach, zabawach i potańcówkach”.

Józefa Albinia urodziła się w Brzezinach, w rodzinie chłopskiej, tradycyjnie związanej z muzyką ludową. Ojciec był znanym w okolicach bębniarą, brat i siostra grali na skrzypkach. Sama nauczyła się grać na bębenku podpatrując ojca i bardzo szybko mu dorównała. Mąż - Marian Albinia - również jest muzykalny, gra na skrzypkach i pięknie tańczy stare polki i oberki.

Od 1970 roku, talenty pani Józefy Albinia wykorzystywane są przez zespół ludowy ze Stojeszyna i Gminny Ośrodek Kultury w Modliborzycach. Występuje z zespołem, jako solistka, lub w kapeli z Eugeniuszem Paleniem, od 1978 roku grając na bębenku. W tym składzie, dwukrotnie w 1985 i 1990 roku kapela była wyróżniana na Festiwalu w Kazimierzu. Jako solistka zaprezentowała się po raz pierwszy w 1980 roku w Kazimierzu zdobywając nagrodę specjalną za wykonanie ballady i

kołysanki. W 1984 roku po raz pierwszy wystąpiła na Wojewódzkim Konkursie Gawędy Ludowej w Grębowie i przez kolejne cztery lata do 1988 roku zdobywała pierwsze nagrody, za piękne gawędy. Jakby przy okazji, w 1984 roku wyśpiewała w Kazimierzu I nagrodę w kategorii solistów śpiewaków. W roku 1986 rozpoczyna się wojewódzka edycja konkursu na kołysankę ludową - i znowu Józefa Albiniak zbiera najwyższe nagrody przez kolejne lata. W między czasie występuje w zespole ludowym i gra główne role w obrzędach.

Lata dziewięćdziesiąte to znowu liczne występy i nagrody w różnych konkursach i przeglądach, m.in. na „Powiślakach” w Maciejowicach, Branowie Sandomierskim, Opatowie, Janowie Lubelskim i in. Józefa Albiniak nadal aktywnie działa we wszystkich dziedzinach swej twórczości wyszukując wciąż inne, mało znane, stare pieśni. Ponadto pani Józefa jest od dawna znaną działaczką społeczną, była radną i działaczką KGW. W 1995 roku mija 25 lat pracy artystycznej Józefy Albiniak.

Józefa Albiniak ur. 1935 r. zam. Stojeszyn II.

Opiekę nad artystką ludową sprawuje obecnie Gminny Ośrodek Kultury w Modliborzycach.